De verfranschte landmeisjes

Emmanuel Rosseels

bron
Emmanuel Rosseels, *De verfranschte landmeisjes*. Gebroeders Dewever, Antwerpen 1841

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/ross009verf01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

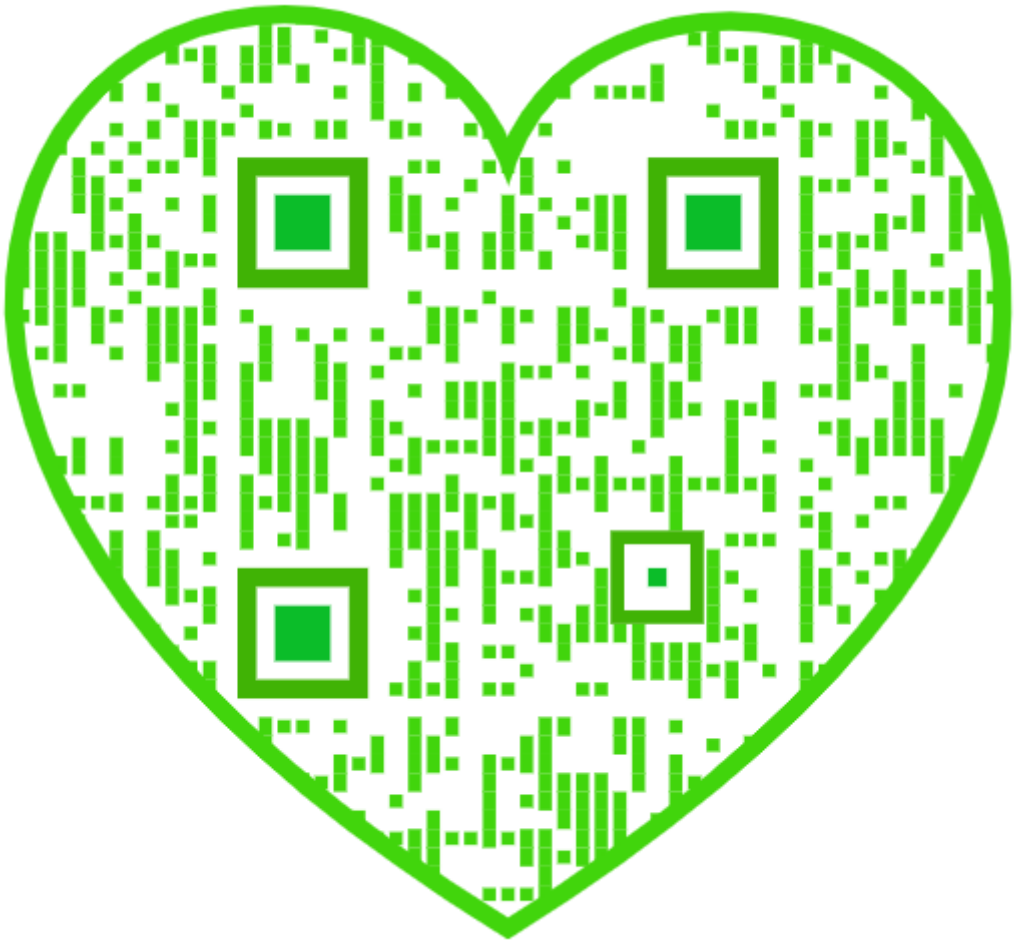

[Woord vooraf]

Ik geloof dat het my eene pligt is, de Leden der Maetschappy de Hoop myne dankbaerheid te betoonen voor den yver dien zy aen hunne kunst gepaerd hebben tot het uitvoeren van dit myn stukje.

Byzonder ben ik dank verschuldigd aen den Heere FLORENS, Tooneel bestierder by de gemelde Maetschappy; en aen den Heere GRAS, welke beide, de eerste in de rol van *Baes-Mak*, de tweede in de rol van *Hans Knop*, door hunnen komisschen trant myn stukje zoo veel waerde hebben bygezet.

Ook aen den Heere JANSSENS, en aen den Heere BUTIN die zoo gelukkig, de eene de rol van *Pieter Worst* en de andere die van *Baes Mik* geschapen hebben.

De rollen van *Kaetje* en *Lyntje* zoo natuerlyk en lief door de jufvrouwen S..... uitgevoerd hebben ook niet minder aenspraek op myne dankbaerheid.

Eer, zy de Maetschappy de Hoop voor de lieve aenmoediging die zy den jongen Tooneelschryveren geeft. Het is aen haer dat niet alleenlyk de Antwerpsche maer ook de Gentsche Tooneelschryvers den byval hunner gewrochten verschuldigd zyn.

DE SCHRYVER,

Persoonen.

BAES MIK, *een Pachter*.
BAES MAK, *een Maelder*.
HANS KNOP, *zyn Knecht*.
PIETER WORST, *een Kiekenboer*.
KAETJE, *Nichtje van Mik*.
LYNTJE, *Dochter van Mak*.

Het stuk speelt te Borgerhout, by Antwerpen, tydens de laetste beheersching der Franschen over Belgenland.

Het tooneel verbeeldt een dorpgezigt: aen den regten kant des aenschouwers het huis van Pieter Worst; een groot kiekenkot is aen hetzelve geplaetst; aen den linken kant het huis van Baes Mik; voor hetzelve een boom waeronder een zoden bankje is.

NB. Baes Mik en Baes Mak moeten beiden diklyvig zyn. De plaetsing der persoonen is aen 't begin van elk tooneel aengewezen, de eerste houdt de linker zyde van den aenschouwer. - De verandering der plaetsen is onder aen de bladzyde aengeteekend.

Het op-en aftreden langs de regter of linker zyde is van den kant des aenschouwers genomen.

De verfranschte Landmeisjes, Blyspel.

Eerste tooneel.

KAETJE, alleen.

By 't opgaen van het gordyn zit zy op het zoden bankje voor haer huis, en houdt een boekje in de hand.

Myn hemeltje, hoe jaegt my het hart!... 't is even of my het een of ander geluk of ongeluk moest te beurt vallen.- Ik weet niet, maer sedert eenige weken ben ik zeer aen deze kwael onderhevig - byzonder voelde ik my het harte kloppen, toen my mynheer Flips, de sergent der fransche pikeurs, die hier op 't dorp verblyven, voor de eerste mael aensprak -'t is ook zulk een knappe kerel die Filips, met zyn zwarte knevels en zyne groote blauwe oogen - en schoon ik hem toen niet te wel verstond, schenen zyne

woorden iets zoo teder, zoo beminnelyk in te houden, dat ik niet meer wist waer my het hoofd stond. - Ach! wat zyn die fransche lieden toch beleefd! - wat schoone en lieve manieren hebben zy wanneer zy zich by een jong meisje bevinden! - Hun blik enkelyk zon u het hart teenemael in vuer en vlam zetten. - Waerlyk als men onze vlaemsche boeren daer aen vergelykt, zou men beschaemt wezen te zeggen: ik heb een vryer van 't dorp - hunne plompe woorden walgen als men ze hoort, en in hunne oogen is steeds meer vaek dan liefde te lezen. - Om zich zoo wat een *air* te geven zoo als de Franschen, dit weten zy niet aentenemen; zy knorren of zyn ernstig, wyl de franschen immer ligt en vrolyk van gemoed zyn. - Neen, dat men my van geene vlaemsche vryers meer spreke: ik gevoel dat de knapste my nog walgelyk zou zyn. - Ik ben maer eens nieuwsgierig om te zien, wat een *tronie* myn oom maken zal, wanneer hy onze liefde eens verneemt - of hy er reeds iets van weet, is my tot hier nog niet gebleken; doch indien hem de oogen en de ooren op de regte plaets staen, zal hy ligt kunnen zien en hooren; nu dit is my om het even - maer met al myn praten denk ik niet eens my in myn fransch leerboekje, dat my mynheer Flips gaf, wat doortezetten. - 't Is zonderling; Lyntje de dochter van Baes Mak, den maelder, zei my dat het haer zoo veel moeite gekost heeft de fransche tael aenteleeren en by my gaet dit van zelfs.

Zangwyze N.º 1.

Ras zal ik die tael ook spreken,
Die een ieders hart bekoort,
Niets zal my dan nog ontbreken:
Zonder fransch kan men niet voort.
In het fransch is 't lief te minnen,
Men verwerpt het vlaemsch met regt,
Men kan naeuw in 't vlaemsch verziunen;
Wat m' in 't fransch gemakk'lyk zegt.

Nu, 't lieve lesje nog eens wel overzien opdat ik my in 't kort in staet kenne eene fransche *conforsatie* aentevangen, maer wat hoor ik.... reeds 't uer van 't apel, dit is iets buitengewoon; doch des te beter, zoo veel te spoediger is mynheer Flips heden vry.

(Men heeft tusschen dit laetste spreukje de trom hooren slaen; een haen in 't kiekenkot van Pieter Worst kraeit tevens.)

Tweede tooneel.

KAETJE, PIETER WORST.

PIETER,

(wyl hy een vogelkooi buiten hangt.)

Verdoemd fransch gespuis, dat laet noch mensch, noch beest rusten. - De Hemel zou ons gewis de grootste weldaed bewyzen met ons van hen te verlossen.

(Kaetje ontdekkende)

He, goede morgen, lief Kaetje, wat drommel! wat doet gy daer, en nog zoo vroeg?

KAETJE.

Wel, Pieter, zoo als gy ziet - ik houd my zoo wat bezig met fransch te leeren; en daer ik by dag andere bezigheden heb, ben ik wel verpligt zulks buitentyds te doen.

PIETER.

He, he, de juffer leert fransch! zoo, zoo!... en met welk vooruitzigt leert gy dit?

KAETJE.

Ho! dit is zeer eenvoudig - ten eerste daer het schynt dat men binnen kort het vlaemsch niet meer zal bezigen; ten tweede daer al wat beenen heeft fransch wil spreken en ik van der meerderheid wil zyn - ten derde - doch waertoe is 't noodig dat ik uwe buitensporige nieuwsgierigheid voldoe?

PIETER.

Zeg liever, dat gy van het derde een geheim maken wilt - zyt voorzigtig, juffertje; fransche vliegen stelen als de raven.

KAETJE.

Wat wilt gy hier mede zeggen, Pieter?..

PIETER.

Wat ik zeggen wil? - gy begrypt my niet dan al te wel; of meentgy dat men niet reeds achter uwe knepen gekomen is, en denkt gy dat de menschen geblinddoekt zyn, wanneer gy des avonds met uwen franschen jonker uw wandelingje

waerneemt? Men heeft er u mede ontdekt, juffertje. De geburen spreken er schand van.

KAETJE,

(een weinig gestoord.)

Zoo, zoo, men spreekt er schand van, en waerom dit; als 't u belieft?

PIETER.

Waerom? - dit zult gy stiptelyker weten dan ik 't u zeggen kan... doch een meisje...

KAETJE,

(hem in de rede vallende.)

Een meisje neemt een minnaer die haer bevalt, verstaet gy, Pieter - indien men zich aen 't praten der geburen stooren moest, lieve hemel, dan zou men wel werk hebben.

PIETER.

Wanneer gy een vryer verkozen had, die braef en eerlyk is en die u door de wereld helpen kan, zoo als gy er een' aen my hadt, dan zou men u niet bespreken; maer neen, de juffer laet de ooren hangen naer een soldaet, een gekhouder, die haer uit de lucht valt, wiens liefde vergaet gelyk ze komt - dit is beter, denkt zy, dit is zoo wat nieuws...

KAETJE,

(boos.)

Pieter!

PIETER.

Ja, ja, juffertje, neem het my maer niet kwalyk; later zult gy zeggen of ten minste denken: Pieter Worst heeft my de waerheid doen zien, ik ben bedrogen - maer dan

zal het te laet zyn - alle die schoone wind woorden die de franschen zoo eigen zyn, zullen eindigen met u in 't verdriet te brengen, let er maer wel op.

KASTJE,

(gestoord.)

De minnenyd doet u dit zeggen omdat ik een franschman aen u verkoos, niet waer? Doch ware ook myn minnaer een bedrieger, een verleider, zoo als gy hem afschildert, ik zou hem niet laten; maer ik heb de verzekering dat hy een eerlyk, braef mensch en van eene zeer deftige afkomst is.

PIETER.

Des te beter voor u; maer...

Zangwyze N.º 2.

Wacht u van die fransche heeren,
Zy verkoopen veeltyds wind;
Door hun praet en schoone kleeren,
Zyn ze altyd eens rykmans kind;
Maer zy naedren Vlaendrens oorden,
Niet dan uit gebrek aen brood;
En met al bun lieve woorden,
Redden zy zich uit den nood.

(Bis.)

En zulks heb ik al meer dan eens in myn leven ondervonden. Het doet my innig leed dat een meisje zoo knap en zoo goed als gy zoo in haer ongelukt loopt. Gy konde my voordezen nogtans zoo wel lyden, Kaetje; wy waren zoo gelukkig te samen! Denk niet dat de minuenyd my hier spreken doet, neen, gy zult zien wat uw' toekomst zal zyn indien gy volherden blyft.

(Ziende dat zy hem den rug keert,

breekt hy zyn gesprek af)

Doch die niet luisteren wil, moet voelen - vaerwel, Kaetje.

(Hy vertrekt)

Derde tooneel.

KAETJE,

(alleen.)

Eindelyk is hy vertrokken - de hemel weet wat hy nog al niet zou gezeid hebben, had ik maer naer zynen praet willen luisteren.-Wel is waer voordezen hoorde ik hem geerne spreken, ik kon hem nog al wat lyden; maer nu, nu ik eens ondervonden heb wat onderscheid er tusschen zyne en Flips liefde is, mishaegt hy my in alles wat my voorheen in hem beviel; en, wat men nu ook zegge of niet, Flips blyf ik beminnen; geen andere zal ik ooit liefhebben. Myn oom moge vry er zich tegen verzetten als hy onze liefde eens te weten krygt; ik stoor my aen niets - Maer de tyd verloopt, mogelyk zal ik van daeg Mr Flips vroeger kunnen zien, gaen wy ons een weinig opschikken opdat hy my altoos even lief herzie.

Zangwyze N°. 3.

O Flips! ik min u teder,
Myn' trouw blyft u gewyd.
Ja, spoedig zie 'k u weder,
Waer my uw' liefde beidt.
By u kan ik slechts leven
By u is beel myn hart;
Gy kunt my zielrust geven,
Te midden van de smart.

(Zy wil vertrekken, Lyntje, met een pakje onder den arm komt snikkend, langs den regter kant van den aenschouwer op.)

Vierde tooneel.

KAETJE, LYNTJE.

KAETJE.
Maer, wat zie ik, Lyntje Mak, die my al schreijend zoekt! - Wat mag dit toch beteekenen?

Zangwyze N°. 4.

KAETJE.
Zeg, Lyntje, waerom kryt gy zoo?

LYNTJE,

(weenend.)

Ho, ho, ho, ho, ho. ho, ho, ho!

KAETJE.
Wat is u dan toch wedervaren?

LYNTJE,

(weenend.)

Ach! d'hemel wil my, arme, sparen,
Myn vader, ho, ho, ho,

KAETJE.
Spreek vry,
Uw schreijen wekt myn medely.

LYNTJE.
Myn Vader wil te huis my nimmer,
Hy bande en vloekte my voor immer.

KAETJE.
Zeg, Lyntje, hoe toch komt dit zoo?

LYNTJE.
Ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho!

KAETJE.
Lieve hemel! Lyntje, blyf daer nu toch niet schreijen als een kind, en zeg my eens, waerom uw vader, u van onder 't ouderlyk dak verstooten heeft - dit moet immers toch eene rede hebben?

LYNTJE.
Eene rede? ja voorzeker; doch niet om zoo onbermhartig te handelen.

KAETJE.
Nu, nu, vertel my de zaek maer eens.

LYNTJE

(zich herstellende.)

Gy moet dan weten, Kaetje, dat ik gisteren avond, zoo als gy, met myn' vryer ben uitgegaen - niemand wist toch dat ik met een der fransche pikeurs verkeering heb.-Vergeefs had ik my reeds op middelen bedacht, om dit op het best aen myn vader te doen weten. - Juist toen wy eikanderen dan gisteren avond verlieten, geviel het dat Hans Knop, onze knecht, waermede myn vader wil dat ik trouwe, daer aen kwam, op 't ougenblik dat my Mr. Edward kustte. - Voorzeker heb ik alle het voorgevallene aen Hans te danken. Dezen morgen, vóór ik nog wakker

werd, was myn vader reeds aen myn bed; hy gaf my zyn voornemen te kennen en zei my dat hy van myn buitensporig gedrag onderrigt was. Ik kon kiezen van twee dingen: het huis voor immer verlaten; of wel, Hans Knop terstond voor myn' man nemen. Ik weende, en ik smeekte hem niet onredelyk te zyn; maer hy hield er op aen dat ik spoedig een besluit nemen zou. - Liever dan myn Edward te verlaten, koos ik het eerste; en hy beval my, zonder genade, op staenden voet te vertrekken. Ik deed zulks, zoo als gy ziet zonder nogthans te weten waerheen.

KAETJE.

Heilige Engel bewaerder, sta my by! En wat zult gy nu gaen doen?

LYNTJE.

Wel, wat zoudt gy my raden?

KAETJE.

Zoo ik in uwe plaets ware, ging ik regt van hier naer Mr. Edward, om hem alles op een hair te vertellen. - Hy zal u voorzeker den besten raed kunnen geven.

LYNTJE.

Ach Kaetje, ik heb een voorgevoel dat my voorspelt dat hetgene ik van daeg gedaen heb my noodlottig zal wezen!

KAETJE.

Zyt gy gek! - beklaegt gy u reeds van 't gene gy uit

zuivere liefde voor uw minnaer deedt. - Hy zal er u immers te meer om beminnen. Geloof my, laet den moed niet zinken.

LYNTJE.

Ja; maer zoo ik my eens met Mr Edward bedrogen vond, zoo als myn vader 't my zeide.

KAETJE.

Loop! - denkt gy dan dat een lieve franschman u bedriegen zou? - En des te meer hebtgy niet alles voor hem opgeofferd?

LYNTJE.

Geve de hemel dat myn voorgevoel zich niet verwezenlyke - ik zou anders van schaemte niet weten waer my te bergen.

(Men hoort de trom slaen. In 't begin van 't zesde tooneel verwydert zich dezelve allengs.)

KAETJE.

Hoort gy de trom? - 't apel zal waerschynelyk afgeloopen zyn - Ga, Lyntje, ga spoedig uw' Edward opzoeken: 't zal u gemakkelyk zyn hem nu te vinden.

Zangwyze N°. 5.

TE ZAMEN.

KAETJE.

Wil u vlug by hem vervoegen;
Wis redt hy u uit den nood.

'T offer moge u nimmer wroegen,
Dat u liefde en trouw gebood!

LYNTJE.
'K ga my vlug by hem vervoegen.
Wis redt hy my uit den nood,
'T offer moog' my nimmer wroegen,
Dat my liefde en trouw gebood!

(Lyntje vertrekt langs den linker kant, Kaetje begeeft haer in huis.)

Vyfde tooneel.

PIETER WORST, alleen.

(De hanen in 't kiekenkot van Pieter maken eenig gerucht en kraeijen sterk. Pieter, met een groote mestvork gewapend, trekt in volle woede zyne deur open en treed op het tooneel als of hy een aenval ging doen.)

PIETER.
Wacht, wacht, fransche schurken! ik zal... -

(ziende dat er niemand omtrent 't kiekenkot is, blyft hy op eens staen en bedaert zich.)

Maer neen; ik zie dat ik my bedroog - Ik dacht waerlyk dat zy myne schoone engelsche hanen, zoo als er geen half dozyntje meer in Europa zyn, bezig waren met binnentepalmen. - Doch ik zou er hen geen hair voor betrouwen,- zy, die de kerken tot paerden stallen innemen, die van de gewyde vaten, en ander goud en zilver uit de tempels, ja; tot zelfs van de klokken, geld maken; die onze eigendommen zoo maer aenslagen en

verkoopen, als waren ze hun toebehoorende; die nooit ons land bezocht hebben zonder ons goed en bloed afteeisschen, ons te stroopen, onze meisjes te bedriegen en de vrouwen te verleijen; zy die maer branden en breken wat hun in den weg staet, die ons, arme Vlamingen, alles willen ontrooven tot zelfs onze moedertael! -Zy een hoop fatsoenelyke schurken en gelukzoekers eindelyk, zouden zy er iets in maken een' eenvoudigen kiekenboer als ik ben, zyne schoone, geliefde, vermaerde, engelsche hanen aftenemen, om hun uitgehongerde magen eens wel te vullen? 't Zou de eerste mael niet zyn dat zy zulks by my zouden plegen; doch dit alles ware nog niets, waren zy maer de oorzaek niet, dat Kaetje, dit ongelukkig, aerdig Kaetje, my afgewezen heeft: - 't is toch zonderling, hoe hier de meisjes, op al wat vreemd en byzonder wat fransch is, zich kunnen verlieven. - Ik geloof waerlyk kwam er een hond met een hoed uit Frankryk, hy zou haer lief en welkom zyn. Ach! onze lieve Heer, wil my bewaren; maer de eerste franschman die ik ontmoete, zou ik zoo los kunnen verscheuren...

Zesde tooneel.

PIETER WORST, HANS KNOP.

(Hans Knop, komt spoedig en bezweet langs den regter kant, het tooneel opgeloopen, en heeft de laetste woorden van Pieter Worst gehoord.)

HANS.
Ik ook, Pieter, Ik zou hun zoo armen en beenen kunnen breken.

PIETER,

(hem ontwarende.)

Zie dan, Hans, zyt gy het, - verdort vriend, wat let er aen dat gy zoo aengedaen schynt?...

HANS.
Och, zwyg. - Weet gy dan niets? - maer zeg eens, hebt gy haer by geval niet gezien?

PIETER.
Wie, wat gezien?

HANS.
Wel, Lyntje; Lyntje, de dochter van mynen baes.

PIETER.
En wat is daer van?

HANS.
Hebt gy haer niet gezien?

PIETER.
Neen, waerom?

HANS.
Ach, lieve Hemel! ze is de deur uit - en God weet waer naer toe.

PIETER.
De deur uit, zegt gy?

HANS.
Wel, van daer straks.

PIETER.

En...

HANS.

Ho, weerhoù my niet, he! - ik zal 't u later wel eens vertellen. Laet my nu maer voort, dat ik haer opzoeke, dat arm Lyntje!

(Hy loopt overhaestig, langs den linker kant het tooneel af, en ontmoet Baes Mik die hy byna omloopt.)

PIETER.

Hy zal het my later, wel eens vertellen zegt hy! - Wat drommel, zou misschien een franschman met 't lieve Lyntje, dat er ook scheel op zag, opgestoken zyn?

Zevende tooneel.

BAES MIK, PIETER WORST.

BAES MIK,

(wyl hy Hans naziet).

Die lompaerd.

PIETER.

Ha! dag gebuer - hoe gaet het?

BAES MIK.

Slecht, Pieter.

PIETER.

Hebt gy reeds uw morgen-wandelingetje gedaen?

BAES MIK.

Neen.

PIETER.
'T is een aengename morgen, he, baes?

BAES MIK,

(ter zyde.)

Hy kon my aengenamer zyn.

PIETER,

(ter zyde.)

Wat ziet hy er knorrig uit!

BAES MIK.
Hebt gy hier niemand gezien, Pieter?

PIETER.
Ja wel, baes, maer wie juist?

BAES MIK.
Een franschman?

PIETER.
Ik heb van daeg, God zy geloofd, die eer nog niet genoten, baes.

BAES MIK.
Des te beter.

PIETER.
En mag ik weten, baes, waerom gy zulks vraegt?

BAES MIK.
Wel om het te weten.

PIETER.
Zy maken zoo wat een leven, die heerkens, he, Baes?

BAES MIK.

Dit is voor hunne rekening.

PIETER.

Het schynt dat er wat nieuws op 't dorp is, baes?

BAES MIK,

(ter zyde.)

Voor my zelfs te veel.

PIETER.

Men zegt dat Lyntje Mak met een franschman opgestoken is.

BAES MIK.

Des te erger voor haer.

PIETER.

Er zouden zoo nog al meer van die ongelukken kunnen gebeuren, baes Mik.

BAES MIK.

Dit moet men afwachten.

PIETER.

Ja maer, dan is het te laet om ze te voorkomen, baes.

BAES MIK.

Des te erger dan voor die ongelukkig willen zyn.

PIETER.

Dit is wel waer, baes Mik, maer dat belet toch niet, dat 't zeer pynlyk voor ouders en vrienden is; want geloof my vry...

Zangwyze, N°. 6.

Moest ook aen Kaetje wedervaren,
Wat Lyntje Mak bevallen is;
Ach d'bemel, wil haer toch bewaren;
Maer 'k stierf er van, zulks is gewis.
Ik heb haer lief, en mag 't u zeggen;
Maer heure liefde ben ik kwyt,
De schuld mag 'k op de franschen leggen,
Dat zy me thans niet meer en lydt.

Ja, ja baes Mik, die heerkens loopen my hier in den weg; zonder hen ware ik reeds lang uw neef, en ik weet dat gy dit liever zien zoudt dan - want ik bemerk zoo al half wat uer er by u geslagen is - men heeft u welligt van Kaetje en heure franschman wat nieuws verteld? - 't is waer, baes, 't gaet er toch wat te fel - maer ik hoor haer - ik laet u te samen. - dag, baes Mik.

(Hy vertrekt.)

BAES MIK.

De duivel hale my; maer ik wilde dat de laetste franschman de tong versteven had!

Achtste tooneel.

KAETJE, BAES MIK.

(Het orkest heeft zachtjes de aenkomst van Kaetje verkond, zy is een weinig zindelyker opgeschikt.)

KAETJE,

(zonder haer oom te bemerken.)

Zangwyze N°. 7.

'k Trok spoedig,
Blymoedig,
'T schoonst rokje weêr aen;
Om waerdig,
En aerdig,
Tot Flips heen te gaen.
Lieftallig,
Bevallig
Moge ik voor hem zyn,
Hy schatte,
Bevatte
Myn liefde zoo rein!
Ligt wacht by,
Betracht by
My reeds op deez' stond.
Gedurig,
Blyv' vurig,
Zyn min my gejond.

(Zy wil heen gaen, baes Mik sluit haer den weg af.)

KAETJE,

(ter zyde.)

God! - myn Oom!

BAES MIK.

Blyf.

KAETJE,

(ter zyde.)

Hoe koel is hy my.

BAES MIK.

Waer gaet gy henen?

KAETJE.

Wel, naer de kerk, Oom.

BAES MIK.

Naer de kerk?

KAETJE,

(zich verzinnende.)

Wel ja, Oom, 't is - 't is immers van daeg Tantes sterfdag?

BAES MIK.

Hoe weet gy dit zoo juist?

KAETJE.

Ik heb er ook al lang aen gedacht.

BAES MIK.

En aen uw franschman dan?

KAETJE,

(betetterd.)

Wat belieft u, Oom?

BAES MIK.

Waermeê gy al veertien weken, buiten myn weet, loopt!

KAETJE,

(meer en meer betetterd.)

Oom lief, ik -

(ter zyde)

wat zou ik hem zeggen?

BAES MIK.

Verzin maer niets - ik weet alles, geen kerk of sterfdag lokken u uit.

KAETJE.

(Ter zyde)

Hy weet alles!

(luid.)

Wel ja, Oom - ik - ik heb met een franschman zoo wat verkeering - gy hebt daer immers niets tegen?

BAES MIK.

Wat zegt gy daer - ik er niets tegen hebben?

KAETJE.

'T is een zeer knappe, fatsoenlyke jongen; kristelyk, en wel opgevoed.

BAES MIK.

Ik wil u geerne gelooven, maer - gy zult er hem niet minder moeten om laten.

KAETJE.

Laten, Oom -! ik hem laten!

BAES MIK.

Laten, ja zeker, laten: of moet ik het u in 't fransch reeds zeggen om't u te doen verstaen? Wat is een franschman? - wat zoudt gy er meê aenvangen-en denkt gy dan dat ik u voor de schandvlek van onze famillie zal laten loopen?

KAETJE.

De schandvlek, Oom; - maer...

BAES MIK.

Er valt niet te maren, gy zult hem laten zeg ik, of de duivel hael my.

(Pieter worst spiedt door een vensterken nevens zyne deur alles af wat er tusschen baes Mik en Kaetje omgaet.)

PIETER.

(ter zyde.)

De kat zal op de koor gaen komen.

KAETJE.

Laten zal ik hem nooit, Oom, daer kunt gy op rekenen.

BAES MIK.

Gy zult u naer myn wil gedragen.

KAETJE.

Dit is onmogelyk.

PIETER.

(ter zyde.)

Zy is nog al koppig!

BAES MIK.

Ik zal u onterven indien gy niet luisteren wilt.

KAETJE.

Ik zal er niet te meer ongelukkig om zyn.

BAES MIK.

Ik zal u myn huis ontzeggen.

KAETJE.

Dan doen ik maer als Lyntje.

PIETER.

(ter zyde.)

Weike wederspannigheid.

KAETJE.

Geloof my, Oom, alle uwe bedreigingen vermogen op my niets: ik zal ze te boven komen; niets zal my beletten myn Flips te beminnen.

Zangwyze. Nº. 8.

Neen, wil my toch van hem niet scheiden,
Hy is myn eenig heil op aerd.
Vergeefs zult gy my leed bereiden,
Hy is my boven alles waerd!
'K zal hem steeds minnen,
Met ziel en zinnen,

Niets toch rukt my van hem af.
Moet ik hem derven,
'k Wil liever sterven,
Ja, trouw blyf ik hem tot het graf!

BAES MIK.

By den duivel! dit gaet te verre.

(Zich in postuer stellende.)

Kaetje!

KAETJE.

Oom.

BAES MIK.

Wilt gy my in woede stellen?

KAETJE.

Neen.

PIETER.

(ter zyde.)

Als Baes Mik kwaed wordt, is hy een serpent.

BAES MIK.

Wel aen, hoor my dan.

KAETJE.

(ter zyde.)

Wat gaet hy my zeggen....

BAES MIK.

Ik ben uw Oom.

KAETJE.

Ja, dat weet ik wel.

BAES MIK.

En als voogd over u aengesteld.

KAETJE.

Welnu?

BAES MIK.
Welnu, dan ben ik verpligt voor uw geluk te zorgen en gy, gy moet my gehoorzamen.

KAETJE.
Dit is navolgens.

BAES MIK.
Gy zult uw, franschman laten.

KAETJE.
Nooit!

BAES MIK,

(in woede.)

Onbeschaemde! ik zal uw stoutheid weten te straffen.

KAETJE.
Ik zal u die moeite sparen.

(Zy wil henen loopen, Baes Mik houdt haer tegen.)

BAES MIK.
Waerheen?

KAETJE.

(met kracht.)

Naer Flips.

BAES MIK.
Gy zult niet gaen, ik belet u zulks.

KAETJE.
Ik wil het!

BAES MIK.
Ik niet!

KAETJE,

(met geweld.)

Ik zeg u dat ik gaen zal - ik ontzie nu niets meer, al moest het my het leven kosten.
- Laet me voort of...

BAES MIK,

(in volle woede.)

Hoe, gy zult my tegenstaen! wel aen! dit zullen wy zien - begeef u eens spoedig naer binnen of vrees dat ik u een ongeluk doe.

Zangwyze N°. 9.

TE ZAMEN;
KAETJE.
Uw bedreiging zal niets winnen,
Ondanks u, hang ik hem aen.
Immer zal ik Flips beminnen;
Hoe 't met my ook moog' vergaen!

BAES MIK.
Daer ik niets op u kan winnen,
En gy my blyft wederstaen;
Zal ik met geweld beginnen;
Dit zal mooglyk beter gaen!

PIETER,

(ter zyde.)

Geen geweld zal haer verwinnen,
Trouw hangt zy heur franschman aen.
Nimmer zal ze my nog minnen;
Alle hoop is nu me ontgaen.

(Baes Mik gebiedt Kaetje binnen te gaen, zy weigert hem te gehoorzamen; hy stoot haer met geweld het huis in.)

KAETJE,

(weenend.)

O God, sta my by!

PIETER,

(alleen in zyn vensterken)

Dat arm Kaetje, ik heber medelyden om, omdat zy zoo we-

derspannig is - 't kan zyn; maer ik geloof niet dat het baes Mik gelukken zal, haer dit fransch deuntje afteleeren - 't zou nogthans jammer zyn dat zy het bleef voortzingen.

(Hy slaet het vensterken toe.)

Negende tooneel.

HANS KNOP, alleen.

(Hy komt half dronken langs den linker kant op 't tooneel.)

He, he, baes Mik! Pieter Worst! he, he! ze zyn daer vertrokken - de franschen, zy zyn naer *chi-nous*. - Lieve hemel! wat vreugd! - ik was nooit vrolyker - ik zou wel in de lucht gesprongen hebben van blydschap, toen baes Jan uit de *zwarte flesch* my dit nieuws vertelde - ook heb ik niet nagelaten eens wel op hunne gezondheid te drinken en - maer - ja, dit is waer, domoor dat ik ben, met alle myn vrolykheid denk ik niet eens meer om ter nasporing van Lyntje gaen! - nu, nu, die zal van zelfs thans wel terugkeeren; hare schranslooper is nu toch naer *chi-nous*.

Zangwyze N°. 10.

Ja, spoedig keert zy weder,
En noemt ze my heur man,
En praet ze wéer zoo teder,
Dat ik 't niet weigren kan;
Maer fier zal ik my hoûen,
Zy kruipe op hare knién;
Eer ik haer nu zal trouwen,
Geev' zy my liefd' voor tien.

Tiende tooneel.

KAETJE, HANS KNOP.

(Kaetje boven aen heur venster.)

KAETJE.

Sluit vry my op, wreedaert, ik zal u niet te min ontkomen.

(zich bedenkende)

Zoo ik door deze venster sprong!

(zy ontdekt eene ladder.)

Hemel! juist deze ladder, ik ben gered!

(zy stelt de ladder onder 't venster en klimt af.)

HANS.

He, he, wat zie ik! - juffer Kaetje - die langs heur venster uitkomt! - is haer deur dan vernageld? -

KAETJE.

God, daer is iemand - Hans Knop!

HANS.

He, he, juffertje, ge zult ongelukken doen, wacht, wacht, ik zal u helpen.

KAETJE.

Zwyg, ongelukkige.

HANS,

(wyl zy van de ladder aftreedt.)

Zie zoo, nu zyt ge er.

KAETJE.(*)

Stil toch, of ik ben verloren.

(*) Hans Knop - Kaetje.

HANS.
Verloren?

KAETJE.
Laet me spoedig voort!

HANS,

(haer tegenhoudende)

Voort? en waer naer toe zoo spoedig?

KAETJE.
Dit gaet u niet aen.

HANS.
Dit heet beleefd zyn - maer zeg eens, Kaetje, hoe komt het dat....

KAETJE,

(zich van hem ontrukkende.)

Laet my los my of.....

HANS.
Welnu dan, zoo gy 't *par force* wilt - ga dan.

(Zy loopt spoedig langs den linker kant 't tooneel af.)

Dit is zonderling, zoo langs het venster den weg nemen! -God weet wat er achter schuilt. Want dit moet toch iets beteekenen. - Zy zou anders zoo gejaegd en betetterd niet zyn - wacht; dit wil ik weten - he, he, baes Mik, baes Mik, he, he, kom eens spoedig, he! he!

(Hy roept en schreeuwt tot eindelyk Baes Mik en Pieter Worst toeloopen.)

Elfde tooneel.

BAES MIK, HANS KNOP, PIETER WORST.

(Baes Mik, Pieter Worst, elk in zyne deur, Hans Knop in 't midden van het tooneel.)

Zangwyze N° 11.

TE SAMEN:
PIETER WORST EN BAES MIK.

Goede Hemel, wat geweld!
Wat is u toch overvallen,
Dat ge u stemme zoo doet schallen,
En u zoo te moede stelt?

HANS TOT BAES MIK.

Kom toch spoedig, hoor my aen:
Kaetje was wis opgesloten,
Ligt heeft haer dit spel verdroten -
En -

(op 't venster wyzende.)

langs daer is ze u ontgaen.

BAES MIK EN PIETER.

Wat zegt gy!

HANS.

Gy moet weten, baes Mik, - ik was hier gekomen met het inzigt van u eens wat nieuws te vertellen; maer daer ik niemand zag noch hoorde, hoorde noch zag, stond ik met myn zelven zoo wat te *raisonneren;* toen ik op eens juffer Kaetje zeer zachtjes en voorzigtig die ladder onder 't venster zag schuiven - zy klom af, maer zonder myn hulp, ja da: is vast, had zy zeker een arm of been voor 't minste gebroken. - Ik dacht eerst dat zy het voor de aerdigheid deed langs het venster uittegaen; maer zy scheen zoo betetterd, en zoo vol angst, als ze my zag, dat zy zoo bleek werd als een doek. - Ik wilde haer vragen waer-

om zy zoo vol schrik was en 't venster voor eene deur nam; maer daer was geen boûen of binden aen, ze moest en ze zou voort.

BAES MIK.

Hel en duivel! ze is my ontsnapt.

PIETER,

(ter zyde.)

Om met haer franschman welligt optesteken.

BAES MIK.

He! kom spoedig, Pieter, achtervolgen wy haer, kom - kom toch!

HANS.

Ze is langs daer heengeloopen - verre kan zy nog niet zyn. Als ge rap zyt, Baes Mik, dan....

BAES MIK.

Wel! wat satan, - my zoo ontkomen - wie zou zulks vooruitzien - maer toeven wy geen stond.

PIETER.

Kom langs hier, Baes Mik: wy kunnen haer misschien nog in 't gemoet loopen.

(Zy loopen langs den regter kant het tooneel af.)

HANS.

Ziet gy wel, ik dacht het halvelings dat er iets moest tusschen zyn - maer nu weet ik toch nog niet, waerom zy door 't venster vlugtte - ik ben toch een domkop....

Twaelfde tooneel.

BAES MAK, HANS KNOP.

(Baes Mak komt zeer afgemat het tooneel langs den linker kant opgeloopen. Hy ontdekt Hans en roept op hem.)

HANS.
Wat drommel, daer is Baes Mak! - Bygort, wat ziet by er uit van 't loopen.

BAES MAK.
Hans, Hans!

HANS.
Baes, wat is 't?

BAES MAK,

(afgemat..)

Ach, Hans!

HANS.
Wat let er u, Baes?

BAES MAK.
Ach! Hans!

HANS.
Maer, wat is er u toch overkomen, Baes, dat gy zoo zucht?

BAES MAK.
Ach, Hans! - Lyntje -

HANS.
Wat is er van Lyntje, baes?

BAES MAK.
Men komt my daer zeggen - ach, Hans -

HANS,

(hem niet verstaende.)

Wat zegt gy, baes, is Lyntje al fransch?

BAES MAK..
Men komt my daer even zeggen dat zy zich om 't leven heeft gebragt. -

HANS,

(levendig.)

Om 't leven gebragt - Och Heere lief, sta me nu by.

BAES MIK.
Zy - zy - heeft haer verdronken - ze zyn - haer al bezig met optevisschen.

HANS.
Ach, baes - welk een slag...

BAES MAK.
Wie zou dit gedacht hebben, he?

HANS.
Nu is 't met my ook gedaen - nu kan ik ook niet lang meer leven, als 't waer is dat Lyntje dood is.

BAES MAK.
En zoo zonder biechten of berechten gestorven.

HANS.
'T is om er levendig van in uwen put te kruipen,

BAES MAK.
En ik die er de schuld van ben, die haer het huis ontzegde.

HANS.
En waer is zy verdronken?

BAES MAK.
Wel, ginder in de Herenthalsche Vaert.

HANS.
Ik had u nog wel mogen zeggen haer met geen kwaedheid aentegaen; dat er ongelukken zouden kunnen van voortkomen.

BAES MAK.
Ja; maer wie kon toch voorzien dat zy zich zou verdronken hebben.

HANS.
Ik had daer even nog zulke goede hoop; ik dacht voorzeker dat zy weêrom te huis zou keeren, daer de franschen nu vertrokken zyn.

BAES MAK.
Men zegt dat dit vertrek er juist de oorzaek van is.

HANS.
Maer laet ons toch in Gods name eens gaen zien, baes, misschien is er nog wel wat leven in.

BAES MAK.
Ai my! ik ben ten ende.

HANS.
Ho, dit zal wel gaen, baes; kom maer aen, dat wy haer ten minsten nog eens zien.

BAES MAK.
Ik zou er iets van krygen zoo ik dat arm, ongelukkig schepsel nog moest zien.

HANS.
Neen, neen, baes; kom slechts.

BAES MAK.
'T zal een doodsteek voor my zyn, geloof my.

HANS.
Kom, spoeden wy ons.

BAES MAK.
Wel aen!

(Hans trekt baes Mak voort; beide gaen regts af.)

Dertiende tooneel.

KAETJE EN LYNTJE.

(Beide komen al sprekende langs den linker kant op).

KAETJE.
En hy heeft met u den spot gedreven, zegt gy?

LYNTJE.
Ach! myn hart is als verbryzeld! - zy waren juist bereid om te vertrekken toen ik daer aen kwam. Na lang genoeg gezocht te hebben; ontmoette ik eindelyk mynheer Edward. Ik vervoegde my by hem en verhaelde hem alles

wat my overvallen was; niettegenstaende dat my het nieuws van hun vertrek getroffen had, voedde ik echter eene lieve hoop; maer hy dien ik zoo zeer beminde, die my beschermen moest, lachte, wyl ik weende, en zei my dat hy myn toestand niet gebeteren kon. Ik smeekte, bad hem nogmaels en herinnerde hem de liefde die hy my zoo dikwils toegezworen had; - maer de trom sloeg en hy verliet my zonder my te antwoorden. - Voorzeker heeft hy my nooit opregt bemind.

KAETJE.

O! de ondankbare - maer van Flips?

LYNTJE.

De eerste dien ik ontmoette, was Flips; tot myn groote verwondering zag ik hem daer met Anna, de dochter uit den *Wildenman*, waer hy gehuisvest was. Zy hing hem aen den hals, en hy omhelsde haer teder; in 't voorby gaen hoorde ik hem eenige woorden van getrouwheid haer toespreken.

KAETJE.

ô De bedrieger, de verrader! en ik die voor hem het huis van mynen Oom verliet, die hem zoo trouw lief had en alles voor hem zou gewaegd hebben. - Hy minde dan eene andere - o myn God, myn God!

(Zy weent.)

LYNTJE.

Gy ziet wel Kaetje dat zy ons nooit bemint hebben, dat zy ons bedrogen wanneer zy ons hunne liefde bevestigden.

- Hun vertrek was reeds van gisteren vastgesteld en geen van beide heeft er een woord van getoetst.

KAETJE.

Maer zeg, Lyntje, hebt gy toch wel goed gezien, - was 't geen andere?

LYNTJE.

Ik ken hem immers te wel om my te bedriegen.

KAETJE.

Ik verlies er my in - gister nog zei my de verrader: ach, Kaetje, wat min ik u; er is geen stond dat ik niet op u denke: binnen kort zal ik vry zyn, alsdan zult gy myne vrouw worden, gy zult aen my zyn en geen geluk zal 't uwe overtreffen - ik geloofde hem, en heden bereidt my de valschaert het wreedste lyden.

LYNTJE.

En myn Edward? - Hy zei my gedurig: Lyntje zoo eens 't ongeluk wil van dat wy hier zouden moeten vertrekken, zult gy my overal volgen, niet waer; - want nergens zal ik ruste vinden of gelukkig zyn waer gy niet zyt - en wanneer nu 't oogenblik daer is, dat ik hem volgen wilde en ik niemand ter wereld meer bezit dan hy, die my aentrekken en troosten kon, spot hy met myne tranen en laet my aen aller verachting over.

KAETJE.

Ach, myn hemel! wie had het ooit kunnen gelooven dat zulk een knappe franschman zoo valsch kon zyn.

LYNTJE.

Op Edwards woorden zou ik kasteelen gebouwd hebben.

KAETJE.

En ons zoo verraden, die ellendigen!

LYNTJE.

Maer wat moeten wy nu toch om de liefde van God gaen aenvangen? - Ach, Kaetje, ik ben wanhopend.

KAETJE.

Maer dit kan er toch zoo niet by blyven, - ik zal hem volgen. - Ik wil Flips zien - ik zal hem spreken en hem zyne woorden herhalen die hy my vol liefde toesprak, en zoo hy my niet aenhooren wil - wee hem!

LYNTJE.

Hy zal met u spotten; zoo als Edward met my gedaen heeft.

KAETJE.

Dit zou ik willen zien.

LYNTJE.

Zoo wy liever hier bleven, Kaetje, 't ga hoe 't wille; misschien kan uw Oom en myn vader, medelyden met ons hebben, wanneer wy hun onze onbezonnenheid bekennen, en hun om vergiffenis smeeken. Vergeten wy de snoodaerts die ons hunne liefde opdroegen en ons bedrogen.

KAETJE.

Neen, ik zal hem volgen; ware het slechts om hem zyne snoodheid te verwyten.

LYNTJE.

Maer gy gaet u zelven verdriet aendoen, Flips zal u niet willen aenhooren, of ten minsten hy zal u bedriegen. - Neen, Kaetje volg mynen raed, verbid uwen Oom-ik zal my op de kniën voor myn vader gaen werpen, ik zal hem smeeken my om myne dwaesheid niet te verstooten, en misschien door myne tranen bewogen, zal hy my weder als zyn kind innemen - doe het zelfde, Kaetje, 't is het beste besluit dat wy in onzen toestand nemen kunnen.

Zangwyze N°. 12.

Een traen zal hun het harte breken,
Geen smeeken zullen zy weêrstaen.

KAETJE.

ô Neen, wil my hier van niet spreken;
'K vertrek -

LYNTJE.

Gy zult niet henen gaen.
Wil toch myn raed niet wederstreven,
Hy strekt ons beide hier tot goed.
Een misstap zal men ons vergeven,
Waer is zy die er geenen doet.

(Bis.)

Geloof my, Kaetje, gy gaet een tweede onbezonnenheid aenvangen met uw' Flips te willen opvolgen.

KAETJE.
Dit is my om 't even.

LYNTJE.
o Getroost u als ik; want ik versmaed thans den knapsten franschman.

KAETJE.
My getroosten, is onmogelyk.

LYNTJE.
Gedenk zyne trouwloosheid.

KAETJE

(weenend.)

Ik zal er zinneloos van worden.

LYNTJE.
Wy kunnen immers nog wel gelukkig zyn.

KAETJE.
Ik niet.

LYNTJE.
Nu, nu, blyf slechts.

KAETJE.
Weêrhou my niet - niemand heeft ons hier nog vernomen - ik ga.

(met nadruk.)

Vaerwel Lyntje.

(zy geeft haer de hand.)

LYNTJE.
Maer wat wilt gy toch in Gods name gaen doen?

KAETJE

(snikkend.)

Sterven, misschien!

LYNTJE,

(wyl zy Kaetje tegenhoudt.)

Maer, Kaetje! hebt gy dan reeds uwe zinnen verlore?

KAETJE.

Laet my.

LYNTJE.

Neen, ik zal u niet laten gaen -ach! ik begryp niet hoe gy u zulks zoo kunt aentrekken - indien er nog iets aen te doen ware, ô dan was het iets anders; maer nu, nu wy met open oogen zien, hoe verre zy ons valschelyk hadden kunnen leiden, moeten wy niet betreuren dat wy ons nog in tyds bedrogen zien. - Kom, Kaetje, laet u getroosten; misschien zien wy nog eens een blyde dag voor ons opgaen die ons 't voorleden zal vergelden. Heb moed Kaetje, begeef u in huis by uwen Oom en tracht hem te verbidden.

KAETJE.

Ach, Hemel! Lyntje, ik bezwyk.

LYNTJE.

Zyt moedig...

(Lyntje geleidt haer tot het huis, Kaetje begeeft zich binnen.)

Veertiende tooneel.

LYNTJE, HANS KNOP. BAES MAK.

HANS

(tot baes Mak.)

Die onzekerheid is pynlyk, baes. - Maer; - Gioote

God! wat zie ik - Lyntje - he! spoedig, baes, spoedig! ze is gevonden! - Ach wat geluk! - ik herleef.

LYNTJE.

Goede hemel, myn vader hier - die welligt ter myner nasporing was!

BAES MAK,

(toeloopende.)

Myn kind, hier - zy is dan niet verdronken? waer is zy, dat ik haer -

(van toon veranderende)

maer neen, ik wil haer niet zien, dat zy zich uit myn oogen verwydere.

LYNTJE,

(op hare knien.)(*)

Myn vader, ô vergiffenis - verwerp my niet.

BAES MAK.

Ja, nu durft gy om vergiffenis smeeken, nu gy u verlaten vindt - waerom verzeldt gy uwen franschman niet; gy zyt nu immers vry?

LYNTJE,

(smeekend.)

ô Vader, verwyt my niets - ik leed reeds te veel - vergiffenis, vader; vergeef uw kind eenen enkelen misstap.

HANS,

(tot baes Mak.)

Baes, ik zou het maer doen, daer zyn immers toch geene beenen aen gebroken.

BAES MAK.

Nu ziet gy, onnoozele! wat er van komt, naer geenen

(*) Lyntje, baes Mak, Hans.)

goeden raed te luisteren, ik had het u nog wel mogen waerschouwen dat gy zoudt komen bidden en smeeken om mogen terug te keeren - maer nu is het te laet - 't is nu myn beurt van doof voor uwe woorden te zyn.

LYNTJE,

(weenend.)

O myn God, myn God!

HANS,

(tot baes Mak.)

Baes, gy zult de schuld zyn dat zy haer ditmael vast zal gaen verdrinken.

BAES MAK,

(ter zyde.)

By den drommel ik vergat dit reeds,

(luid.)

Welaen, op een enkele voorwaerde kunt gy by my nog genade vinden.

LYNTJE.
Spreek slechts, vader, ik onderwerp my aen uwen wil.

BAES MAK.
Gy zult Hans voor uwen man nemen.

HANS.
Wat belieft u, baes?

LYNTJE.
Maer, vader -

HANS.
Hemel - zy aerzelt!

BAES MAK,

(dreigend.)

Weigert gy? -

LYNTJE.
Neen, neen, vader, mits het niets anders zyn kan - ja -

BAES MAK.

Ha!

HANS.

Maer heur franschman.

BAES MAK.

Er zy geen woord meer over.

HANS.(*)

Zyt gy dan wel te vrede, Lyntje lief?

LYNTJE.

Deze handdruk getuige er u van.

HANS,

(ter zyde.)

Indien ik niet vreesde dat zy zich nog zou verdrinken, ik zou zoo gewillig heure hand niet aennemen, ik zou my eerst wat laten pramen.

BAES MAK,

(tot Lyntje.)

Kom hier, omhels my - ik vergeef u.

HANS,

(ter zyde.)

Nu, nu, 't is my waerlyk toch een steen van 't hart.

Zangwyze N°. 13.

TE SAMEN:

o Wat geluk!
Gedenken wy 't voorheen niet meer;
Een vader } vond ik eindlyk wêer;
Myn dochter } vond ik eindlyk wêer;
Myn liefste } vond ik eindlyk wêer;
Na zoo veel druk.

(*) Hans, Lyntje, Baes Mak.

Vyftiende tooneel.

DE VORIGEN, PIETER WORST, BAES MIK.

PIETER.(*)
Lieve Heer, wie is hier zoo verheugd! - maer wat zie ik! Lyntje die by heur vader terug is.

HANS.
Welnu, baes, ik zie dat wy gelukkiger dan gy in onze opzoeking geweest zyn.

BAES MAK,

(tot Hans.)

Wat droes! is Kaetje ook...

PIETER.
Met eenen franschman opgestoken.

BAES MIK,

(by zich zelven.)

De ellendige!

BAES MAK.
Myn hemel.

LYNTJE.
Neen, de snoodheid der franschen heeft Kaetje zoo als my belet eene onbezonnenheid aentevangen - zy is hier.

ALLEN.
Hier?

PIETER,

(ter zyde.)

Ach! ik herleef.

(*) Hans, Lyntje, Baes Mak, Pieter Worst, Baes Mik.

LYNTJE,

(tot baes Mik,)

Ja, zy is daer

('t huis aenwyzende)

waer ik haer reeds voor uwe voeten dacht.

BAES MIK.

Dat zy vertrekke - ik wil van haer niets meer weten.

PIETER.

Nu, nu baes, wees toch niet onbarmhartig, vergeven kost u immers geen centiem - wie weet waervoor het goed is.

BAES MAK.

Ja, ja, confrater, dit moet gy doen. Ik vergaf aen Lyntje ook - 't moge haer tot les dienen.

LYNTJE.

Ho! vergeef haer - zy zal tot de rede terug keeren, hare liefde voor de franschen zal in haet veranderen; zoo als by my.

PIETER.

Zy zou anders nog wel eene grootere gekheid kunnen begaen - Toe, baes, wees eens een man -ik zal haer gaen halen, he?

BAES MIK.(*)

Welaen, dan.

(Pieter en Lyntje gaen beide 't huis in en halen Kaetje.)

BAES MAK.

Gy doet wel, confrater, uwe edelmoedigheid zal haer te meer heure dwaesheid doen beweenen.

(*) Hans, Baes Mik, Baes Mak.

Zestiende Tooneel.

DE VORIGEN, KAETJE.

LYNTJE,

(toegeloopen komende.)

o Myn God, myn God! - Hans, kom eens spoedig - help een handje.

ALLEN.

Wat is er, wat is er?

LYNTJE.

Kaetje ligt als levenloos.

(Hans loopt hen helpen.)

BAES MIK EN BAES MAK.

Spoedig, spoedig!

BAES MIK.

Brengt haer buiten - de lucht zal haer goed doen.

(Men brengt Kaetje buiten en zet haer op 't zodenbankje neer. Lyntje ondersteunt haer en de anderen omringen haer)

PIETER.(*)

Zy bekomt.

LYNTJE.

Zy opent de oogen.

KAETJE.

(Zy ziet verwilderd in het ronde en staerl de omstaenders met verwondering aen.)

God - waer ben ik.

LYNTJE.

By ons, uwe vrienden.

(*) Baes Mik, Pieter en Lyntje achter Kaetje, Baes Mak, Hans.

KAETJE.

Hemel! - heb ik gedroomd!

(haer Oom ontwarende.)

Wat zie ik, myn Oom! ho, laet my vlugten.

PIETER,

(tot Baes Mik.)

Wel, spreek dan, baes.

BAES MIK,

(langzaem.)

Kaetje, gy hebt my grootelyks misdaen -

PIETER,

(tot Baes Mik.)

Maer begint nu in Gods name niet te preken, baes; breekt maer kort af - gy ziet wel dat het meisje er noch niet tegen kan.

BAES MIK,

(voortgaende.)

Maer ik wil u alles vergeven.

PIETER,

(tot Baes Mik.)

Zie zoo! -

BAES MIK,

(tot Pieter,)

Wel zwyg dan, en laet my begaen.

(tot Kaetje.)

Ik wil u alles vergeven, zoo gy my iets beloven wilt.

PIETER,

(ter zyde.)

Die baes Mik is toch een aerdig man!

BAES MIK.

Zoo gy my beloven wilt op uwen franschman nimmer te denken.

KAETJE.

Ach! hy heeft my wel vergeten, die trouwelooze!

PIETER,

(tot Baes Mik.)

Zeg eens, baes, herinner u dat ik haer beminde

BAES MIK,

(tot Kaetje.)

Stemt gy hier in toe.

LYNTJE.

Willig maer spoedig in, Kaetje.

KAETJE.

Dit beloof ik u.

BAES MIK.

En aenveerdt gy Pieter Worst voor uw man.

PIETER.

Ach, zeg ja, Kaetje. Ik zal u beminnen niet als de franschen, beter nog; ik zal u lief hebben zoo als myne waerde, schoone, engelsche haentjes.

BAES MIK.

Zoo gy hier in toestemt, vergeef ik a alles wat gy my misdreven hebt, en schenk ik u daer by een knappe bruidschat. Welnu?

LYNTJE.

Neem aen, Kaetje, neem aen, gy zult gelukkiger zyn dan met een franschman.

KAETJE.

Waerom zulks zoo spoedig, Oom?

BAES MIK.

Ik heb er myne rede voor.

PIETER,

(ter zyde.)

Hemel! zou zy my niet willen.

KAETJE.

Welaen, dan stem ik toe.

BAES MIK.

Gy stemt toe?

PIETER.

Hoera, hoera!

(van blydschap springt hy het tooneel rond en komt weder tot Kaetje die zich opgeregt heeft en biedt haer zyne hand,)

Kom hier myn allerliefste myn allerbeste, myn allerbeminnenswaerdigste Kaetje, kom hier geef my uwe hand! (*tot Baes Mik*) heb dank, baes Mik, voor uwe genegenheid, geen grooter geluk kunt gy my toebrengen.

ALGEMEEN KOOR.(*)

Onze droefheid neme keer,
Kom, verblyden wy ons allen;
Nu geen traen of smarte meer,
Vry moog' nu ons vreugde schallen.

Beurt-zang.

BAES MAK.

Leeft steeds gelukkig, myne kindren,
Blyft immer aen uw' liefde trouw;
Geen rampspoed zal uw heil vermindren,
Geen franschman brenge u nog in rouw.

HANS KNOP.

Dit ras zou ik van kant wel maken,
'K ben van geen klein gerucht vervaerd;
Ik zal myn vrouw altyd bewaken:
Gelyk een vrek zyn schat bewaert.

(*) Baes Mik, Kaetje, Pieter, Hans, Lyntje, Baes Mak.

BAES MIK.
Mogt God hier nu myne bede aenhooren,
Hy nam het fransche juk ons af:
Dit volk schynt waerlyk niet geboren
Dan tot der Vlaemschen wreede straf!

PIETER WORST.
Al kwamen ze eens myn hanen rooven;
Voor Kaetje voed ik geene vrees,
Aen heure trouw mag ik gelooven,
Hoe ze ook den franschen min bewees.

LYNTJE,

(tot den aenschouwer.)

De straffe die wy moesten vreezen,
Verlengde niet ons bang verdriet;
Wil ons, mynheeren, gunstig wezen,
Ontzegt ons uw genade ook niet.

KAETJE,

(insgelyks.)

Mogt u dit zwak gewrocht behagen,
Des schryvers wensch ware ook vervuld;
Een tweede stapje zal hy wagen,
Zoo gy zyn *Mik-Mak* heden duldt.

EINDE.